

Mugurkaula lokālās stabilitātes saistība ar ekstremitāšu kinestēziju pacientiem ar hroniskām muguras sāpēm

Daina Šmite, Natālija Pahomova¹

*Rīgas Stradiņa universitāte,
Rehabilitācijas fakultāte, Rehabilitācijas katedra, Latvija*

¹ SIA "Jelgavas poliklīnika", Latvija

Ievads. Pētījumos ir pierādīts, ka pacientiem ar hroniskām nespecifiskām muguras sāpēm ir samazināta attiecīgo mugurkaula segmentu lokālā stabilitāte un proprioceptīvā jušana. Jaunāko pētījumu rezultāti ļauj domāt, ka vispārējo posturālo stabilitāti nozīmīgi ietekmē ekstremitāšu locītavu propriocepcija (tostarp kinestēzija).

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījumā tika iekļauti 100 pacienti (88 sievietes, 12 vīrieši) ar hroniskām nespecifiskām muguras sāpēm, kuri atbilda pētījuma atlases kritērijiem. Pacientu vidējais vecums bija $45,9 \pm 11,6$ gadi. Visi pētījumā iekļautie pacienti tika kompleksi izvērtēti, izmantojot pētījuma novērtēšanas metodes: ekstremitāšu kinestēzijas izvērtēšanu ar 90 grādu fleksijas leņķa repozīcijas precizitātes noteikšanu plecu, elkoņu, gūžu un ceļu locītavās; mugurkaula lokālās stabilitātes izvērtējuma testu; sāpju lokalizācijas un intensitātes izvērtējumu. Datu analīzē tika izmantotas matemātiskās statistikas metodes (aprakstošā statistika, analītiskā statistika (Spīrmena korelācijas analīze, grupu atšķirību analīze ar ANOVA).

Rezultāti. Pacientiem ar hroniskām nespecifiskām muguras sāpēm (neatkarīgi no sāpju lokalizācijas) ir raksturīgi gan augšējo, gan apakšējo ekstremitāšu kinestēzijas traucējumi, bet visvairāk ($p < 0,05$) tie ir izteikti pacientiem ar sāpju lokalizāciju muguras lejasdaļā. Mugurkaula jostas un krustu daļas un iegurņa neitrālā stāvokļa kontroles traucējumi pacientiem ar dažādas lokalizācijas hroniskām muguras sāpēm ticami ($p < 0,05$) tieši korelē ar apakšējās ekstremitātes kinestēziju, bet pacientiem ar sāpju lokalizāciju muguras lejasdaļā ticami tieši korelē arī ar augšējās ekstremitātes kinestēziju. Pacientiem ar sāpēm mugurkaula augšdaļā raksturīga mugurkaula kakla daļas lokālās stabilitātes traucējumi, kas ticami ($p < 0,05$) tieši korelē gan ar augšējās, gan ar apakšējās ekstremitātes kinestēziju.

Secinājumi. Mugurkaula lokālā stabilitāte pacientiem ar hroniskām nespecifiskām muguras sāpēm ir saistīta ($p < 0,05$) ar ekstremitāšu kinestēziju, kas jāņem vērā gan pacienta izvērtēšanas procesā, gan arī apsverot fizioterapijas mērķu izvirzīšanu un izvēloties ārstēšanas taktiku. Šī pētījuma rezultāti liecina, ka nepieciešama turpmāka ekstremitāšu kinestēzijas uzlabošanas terapeitiskā efekta izpēte minētajai pacientu grupai.